

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint.
Selmebányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádósy Ferenc	Nyitltér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			

Megjelenik minden csütörtökön.

Főmunkatársak: **A főiskola hallgatói.**

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

Értesítés. Szives tájékoztatás végett tudomására hozzuk tisztelt előfizetőinknek, hogy lapunk legutóbbi számát, a m. kir. postahivatal által megbízott nők kézbesítették.

Tapasztaltuk, hogy a kézbesítés felte hiányos és felületes volt s ezért a postafőnökségnél panaszt is emeltünk és erélyes vizsgálatot kértünk.

A postafőnökség a hiányokról meggyőződve, azoknak orvoslását ígérte. Ezen az alapon reméljük, hogy a kézbesítés jövőben a legnagyobb szabadsággal fog történni s a kézbesítő nők hanyagsága nem fog okul szolgálhatni arra, hogy az általunk nagyrabecsült helyi postahivatal, mely a múltban a legnagyobb elismerésre méltóan teljesítette nehéz feladatát, panaszainkkal legyünk kénytelenek terhelni.

Kérjük azokat az előfizetőinket, akik a hiányok folytán lapjaikat nem kapták meg és azokat akik mutatványszámra igényt tartanak, hogy erre vagy a szerkesztőség vagy a kiadóhivatal fi-

gyelmét levelező-lapon felhívni sziveskedjenek a hiányzó példányok pótlhatása végett.

A nem Selmebányán lakó előfizetőket felkérjük, hogy az előfizetési díjakat a kiadóhivatalnak Zólyomba küldeni sziveskedjenek, a selmebányai előfizetők az előfizetési díjakat a szerkesztőségben is lefizethetik.

Spártai példa.

(—f.) A história feljegyezte, hogy a spártaiak lerészegítették állatoknak tartott rabszolgáikat s mikor azok a bor mámorító hatása alatt sárban fetrengtek, az ifjak előtt mint a részegség undorító példáit mutogatták őket. S az ifjak megutálva a bort, mértékletes életmódot folytatának.

Az új kor gyermekeit, szabadkirályi bányavárosunk érdemes vezetőit megragadta a példa, mert míg egyrészt hivatalos lapjuk hasábjain helyt adnak dr. Tóth főorvos alkoholelles tudós fejtegetéseinek, a »verba movent, exempla trahunt« elvénel fogva gya-

korlati demonstrációról is gondoskodnak, oda telepítve a terrasra két pálinkás boltot s alkalmat adva a város ezen legforgalmasabb helyén megforduló publikumnak arra, hogy közvetlenül szemlélhesse, hogyan dulja fel az alkohol ugy az egyén, mint családok békéjét, lelki harmóniáját.

A terras két végén szinte megrészegethetik a szem a különböző jelenetek nézésében. Szerdán, f. hó 8-án például a terras felső végén egy meghatóan bájos jelenet játszódott le, mely könyeket varázsolt a járókelők szemébe.

Két részeg ember jött ki a pálinkás boltból, élénken gesztikulálva. Valamegyes nézeteltérésük lehetett, melynek lebonyolítását pár lépés után fizikai argumentumokra bízták. A zajos sikerű jelenetet azonban csakhamar megzavarta egy fehér ruhás kis leány, ki zokogva fogta meg az egyik verekedő kezét s szelid szavakkal hívta haza.

Egy másik nem kevésbé mély hatású jelenet volt az is, mikor a családapát édes gyermekei ütések közepett tuszkolták ki ugyanazon helyiségből visszaadhatlan szidalmakat hangoztatva.

TÁRCA.

A III. emeleten.

— Rajz. —

Írta: J—cz.

»... Seraphiné grófnő ajkához emelte a szörnyű italt; az erkélyről behalatszott nővére dallamos kacagása és az a gordonka szerű búgó férfi hang, melyért reménytelenül rajongta Seraphine: Olivér herceg hangja...«

Piroska nem olvashat tovább, mert besötétedett. Leteszi a Montepin regényt, nézi Dórát, a ki a pamlagon hever és — Fettig úrra gondol; majd felsőhajt s elhátározza, hogy nemsokára ugy tesz, mint Seraphine...

Ez a két Böhmer leány valami kis városból került Budapestre. Árvák. Azaz csak félig, mert az anyjuk él, csakhogy avval »haragban vannak.«

Dóra épen olyan, mint az anyja. Magas; sűrű, vörös a haja és — nagyon jól állana rajta a szűk reformruha... Az apjuk meg Piroskához hasonlított: halvány volt, sovány, beteg. Mikor ez meghalt, Böhmerné avval, a mi az üzletükből maradt kifizette Pru-

seknek, a cipésznek az adósságait és hozzá ment — lakni. A lányoknak meg ott hagyott egy pár rossz bútort: éljenek...

Dórának szép írása van, »tanfolyamot« is végzett, beállott tehát egy kis fűszerhez itt a fővárosban, könyvelni. Igazában nem is Dóra a neve hanem Mari, de, mert utálja a szegénységet, ezt a szegényes nevet is eldobta. Sokszor dühösen jön haza és veszekszik Piroskával.

— Csak te ne volnál a világon... Megeszed a keresetemet... Csipkét se tudok venni, pedig kell... Meg semmit sem tudok — csinálni, ennek is te vagy az oka... te zöld béka!...

Piroska sokkal fiatalabb a testvérénél. Valóban zöld. De nem olyan, mint a béka, hanem, mint... nem is tudom, milyen? Egyszóval olyan az arca színe, mint a csenevész, beteges, tehetetlen tizenhétéves lányoké, a kiknek vágyaik vannak és egészséges kívánatos nénjüknek szép, fekete-haju finom ur udvarol: Fettig, a szemközi szobaúr, a ki bankhivatalnok.

Igy vasárnap estefelé be szokott hozzájuk jönni. Várják.

Dóra a pamlagon cigarettázik, pedig a füst keserű és szédül is tőle egy kicsit.

Valami pongyola van rajta, selyem, nagy, vérvörös virágokkal; a ház mesternétől vette hitelben.

Nézi a divatképeket a falon és a rikitó papiros legyezőkön mászkáló legyeket, ... az asztal törött lábát. Undorodik. Aztán kinyújtja a nyakát; a mellét kifeszítve hol az egyik, hol a másik gyönyörű erős karját emeli ki a ruhája bő ujjából. Félig behunyt szemmel meglátni erőlködik a tükörben az ülepedő homályban elmosódott, ideoda forgó hajlékony testét. Meg-megmegnedvesíti húsos, mozgékony ajkát s gyakran halkán, nagyon röviden felsőhajt

Piroska ugy ül az alacsony taburetten hogy odadobott, ottfeledett, poros ruhacsmónak nézné az ember, de a homlokára kötött vastag szürkés-fehér vizes törülköző alól kivillan lázas fekete szeme, a mint félénken pislog a testvére.

— Te Dóra, — ugy-e ma eljön Fettig úr?

— Mi közöd hozzá?!

— Csak azért kérdeztem, mert nekem nagyon fáj a fejem, hát... hát talán kimegyek a konyhába, mig ti beszélgettek...

Valami csenevész hiúság mondatja ezt vele. Mert hiszen jól tudja, hogy neki min-

Exempla trahunt.

Megundorodik az ember s hallgatólág erős fogadást tesz magában, hogy sosem fog berugni. Ezt annál is inkább elősegíti a példa, mert a rendőrség hivatalos fogdmegei az ily jeleneteket mindig madártávlatból szemlélik végig s így alkalmat adnak a mély, marandó íratásra.

Nem minden ok nélkül kérdezzük azonban, vajjon összeegyeztethető-e egy szabadkirályi város méltóságával az, hogy főutcáján ily jelenetek forduljanak elő?

Nem egyeztethető össze etikai s esztétikai okokból.

A várost korántsem a spártai példa hevíti arra, hogy maga szentesítse az ily jeleneteket, ellenben a városi fogyasztási adóhivatalban bőven kamatozó tétel az a két lebuji. Az anyagi érdek tehát megelőzi a városonál az erkölcsi érdeket, mert alkalmat ad általa az utcai garázdálkodásokra.

De szépséghiba, határozott izléstelenység is ez a várostól, mert a bűzös atmoszféra, könyökkel taszigáló részeg bányamunkások, az utcasarkon verekedő s frivol dalokat éneklő cigányok még fatornyos falukban sem türetnék meg. S mivel Selmecebánya mindezt elnézi, megengedi anyagi okok miatt, saját méltóságát ássa alá, megmutatván, hogy címe ugyan szabadkirályi, gondolkozásmódja azonban köznapi.

Ha a város *anyagilag* képtelen utcai söpörtetni s locsoltatni; ha *anyagilag* képtelen a házak bepiszkítását megakadályozni; ha *anyagi okok* miatt nem képes az utcáin lézengő kreténeket eltávolíttatni, kelletlenül bár, de belenyugszunk. Szegény a város. Nincs tovább.

De ha ugyanazon város *anyagi okokból* erkölcsi érzékét áldozza fel, esztétikai igényeit elhallgattatja, izléstelen-

dig . . . óh! mindig ki *kell* olyankor mennie . . .

Dóra felpattan — Nagyon kegyes vagy! még csak az kellene, hogy akkor is itt ülj a nyakamon . . . Ugy sem tudok téled boldogulni . . .

— Ne haragudj, . . . de mit értesz te ez alatt? . . . Mindig ezt mondog . . . mit akarnál te csinálni?

— Mit? Hát mit csinál más leány? Mit csinál Keil Anna? vagy az a csúf varrodás a második emeleten?

— Csak nem akarod, hogy . . .

— Ostoba! Hát itt nyomorogjak veled a világ végéig ebben az utálatos szobában? Mikor plüs berendezésem lehetne . . .

Itt elgondolkodik egypár másodpercig.

— Igen plüs . . . Vagy olyan kék selyem, mint Keil Annának és . . . zongora.

Különb, mit jajgatsz? Férjhez is mehetnék, de veled mit csinálnék akkor is? Szép kis hozomány . . .

Piroska sirni próbál, de a zokogást nem bírja a feje, élesen belenyilallik a fájdalom a két halántékába és köhög is.

Lassan alkonyodik. Az utca is csendes. Szemközt a nagy gözmalom sem zakatol

ségeket enged meg magának, saját méltósága alatt vágja a fát, arra más a válaszuk. Izléstelen a város. Nincs tovább.

Ha logikus embert figyelmeztetnek hibáira, kerülni igyekeznek azokat. Ha bemutatják neki izléstelenségeit, felhagy azokkal.

Reméljük, jobb érzés is lakozik a város vezetésében s igyekeznek hamarosan orvosolni ezen bajokat, nehogy az izléstelenység bélyege rajta maradjon. Verba movent.

Drága közgyűlés.

1907. május 14.

A városháza tanácstermében a törvényhatósági bizottság tagjai ma temették az 1906. évet. — A falon függő notabilitások erősen lesütötték szemeiket; azok a bizottsági tagok pedig, akik a multat vagyoni tekintetben intézték, akik kimondták, hogy minden áron maradnak és *ezenül is* a város javát fogják szolgálni, *erősen hallgattak*. Nem csoda. — A meghatottság oly nagy volt, hogy igaz szó ajkukra nem bírt, nem mert jönni. Nemesak a mult esztendőt temették, de városunk jövőjét is — talán.

A polgármester férfias bátorsággal — úgy amint ígérte — bevallotta, hogy a mult évre előirányzott kiadásokból 85637 kor. 63 f. fedezetlen maradt. Borzasztó összeg. Egy jaj szó sem esett, egy ember sem akadt aki tiltakozott és a törvény rendelkezései alapján javaslatba hozta volna, hogy azokra a tisztviselőkre, akik a költségvetést meghatalmazás nélkül túllépték, az anyagi felelősség fegyelmi eljárás után kimondassék. Pedig a polgármester nyíltan és őszintén bevallotta hogy ez a törvénytelenység ennyire könnyelmű mértékben tényleg megtörtént.

A mult évi hiányt a régi szokás szerint a város alapjaiból fedezték utólagos jóváhagyás reményében. A kölcsön vett pénzeket nekünk, a város polgárainak kell pótdóval fedeznünk; szomorú tény, hogy az ez évi költségvetés fedezetet a hiányra nem mutat s ennek folytán mi újban

ma, piroska mégis mintha hallaná: úgy zúg körülötte minden.

Künn rekedten szólal meg a kopott vilányos csengő. Dóra kiszalad. Piroska pedig hirtelen a függöny mögé dobja fejéről a vizes kendőt. Hátracsínálja a haját, feláll s kissé meghajlik, hogy eltakarja a szoknyája rongyos félcipőjét. Remegve vár . . . »Vajjon kezet nyújt-e? . . . Olyan kedves, puha keze van . . .«

Nem nyújt kezet. Finoman, urasan lép be maga előtt eresztve Dórát. Piroskának hidegen int a fejével. A szoba tele lesz avas brillantin illatával.

Ferencjózsef-kabát van rajta és az óraláncán sok az olesó zsuzsu. Kikent-kifent vasárnapi gavallér. Messziről látni rajta, hogy azok közé tartozik, a kik néha háromszáz vasárnapon át udvarolnak a Dóráknak. Meghódítani merő poltronságból nem tudják őket, feleségül venni meg szégyenlik. Roppant büszkék arra, hogy a Piroskákat szóra sem méltatják. Hétfőn reggel pedig titokteljesen mosolyogva mondogatják a hivatalban:

— Hm. Mégis türhető gyerek az a Dóra . . .

Fettig ur ilyen

és nagyobb mértékben leszünk megterhelve. Botrányos valóság. — A számadást közszemlére fogják kitenni. Minden adófizetőnek joga van azt megtekinteni. Erre a város közönségének figyelmét azért hívjuk fel, hogy törvények által biztosított jogainak gyakorlását el ne mulassza. Csak így remélhető az, hogy a szomorú garázdálkodásnak, melyet az általunk támadott rendszer a multban követett, egyszer és alaposan véget vethetünk.

Ez az egy közgyűlés az általunk követett irány helyességét és szükségességét ékesszólóan igazolja.

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Elnök *Lits* Gyula főispán $\frac{1}{4}$ 4 órakor nyitotta meg a közgyűlést hosszabb beszéddel, amelyben kéri a törvényhatósági bizottságot, hogy hűséggel, bizalommal viseltessenek a kormány iránt. (?) A tárgysorozat első pontja a polgármester havi jelentése volt. A jelentés szomorú képet tárt fel a város anyagi ügyeiről. A mult évi zárszámadások felülvizsgálatok s kitünt, hogy tulkiadás volt. A tulkiadás, amely a városi házipénztárt és alapokat terhelte 85.637 kor. 63 f., amennyiben az utadót érdeklő 6018 kor. és Vihnye fürdő 125.000 kor. tétele jelenleg még nem számítható a deficitbe, miután ezek elszámolva még nincsenek. A jelentés szerint a deficit oka az exlexben, Vihnye fürdő átvételében s abban keresendő, hogy a közgyűlés sokszor rendel el oly költségeket, melyekre nincsen a költségeloirányzatban fedezet. A jelentés a takarékoságot ajánlja a közgyűlésnek. Kiemeli a havi jelentés, hogy a hodrusi és vihnyi utakat a tavaszi áradások nagyon megrongálták; a városi mérnök tervezete szerint azoknak teljes rendbehozatalára 64.000 kor. volna szükséges. Ezt a város nem bírja meg. A polgármester államsegélyt kért, amely kilátásba helyeztetett. *Kubányi* József elhalt bizottsági tag helyett *As* Elek hivatott be.

Több kisebb előterjesztés után a jelentést elfogadták.

Elnök kéri a polgármestert, hogy honnan nyert fedezetet a hiány.

Horváth polgármester megadja a felvilágosítást, mely szerint a tulkiadások a város alapjaiból vétettek fel kölcsönként. A közgyűlés tudomásul vette.

A tárgysorozat többi pontja következett ezután tárgyalásra, amelyek szintén felszólalás nélkül tudomásul vétettek s elfogadtattak.

Igy tudomásul vették a belügyminiszterium rendeletét a költség előirányzat és községi pótlék jóváhagyása tárgyában. Ugyancsak tudomásul szolgált a belügyminiszter rendelete a törvényhatósági és községi alkalmazottaknak hivataluktól való felfüggesztése tekintetében követendő eljárás tárgyában.

Sárosvármegye átíratát a katonai előfogatok kiszolgáltatásának rendezése, valamint Havass Rezső dr.-nak kérelmét a képviselőházhoz Dalmácia visszacsatolása iránt pártolólág elfogadták.

A pénzügyminiszterium rendeletét a város feliratára, melyet a bányamunkások ügyében intézett, tudomásul vették.

Az Erzsébet kórház költségeloirányzatát az 1908-évre, a városi kórház tulajdonát képező három épület tatarozására szükséges 5282 K 60 fill. költség előirányzatot elfogadták.

A tanács előterjesztését, hogy a »Magas ház« bolthelyiségei *Borhegyi* István cukrásznak évi 1000 kor. bérért 10 évre, hogy a »Felső kórházi föld« *Parlik* Károlynak évi 50 kor. bérért, hogy a »mészárszéki föld« *Gavocsek* Mihálynak évi 300 kor. bérért, hogy a Sembery-ház földszintjén lévő koresmahelyiség és pince *Kemény* Mórnak évi 900 kor. bérért 6 évre, a sarokbolt *Balázs* János mészárosnak évi 300 kor.-ért

bérbeadásuk elfogadták. Több városi ház újabb árverésre bocsátását elrendelték. A »Szlavieska« nevű rét házikezelésben marad. A »Probiorgarden« nevű ház ideiglenesen Cziczka Sándornak adatott ki negyedévi 60 korona bérért, augusztus, illetve november hó 1-jéig.

A legfontosabb pont következett ezután az 1906 évi 85.637 kor. 63 fill. túlkiadás mikénti fedezése. A tanács javaslatára a közgyűlés hozzászólás nélkül elhatározta, hogy a hiány pótlására 86.000 korona kölcsönt vesz fel 30 évi törlesztésre. A kölcsön tervet a legközelebbi közgyűlésen tárgyalás alá veszik.

A gyámpénztár 1906. évi mérlege a kosár fonásra alkalmas fűzák tenyésztésére szükséges földterület átengedése, a városi elemi iskolai beiratási díjak részbeni felemelése, végül a bányászati és erdészeti főiskola építkezéseihez szükséges famenyynységnek és építőknak kedvezményes árbani kiadása elfogadtatt.

A közgyűlés 1/45 órákor ért véget.

Erkölcstelenség rendőri segédlettel.

Folyó hó 13-án a rendőrség engedelmével az amerikai bioszkop férfiestét rendezett. A szegény agyonadóztatott férfiak költséget nem kímélve csörtettek a terembe. A főkapitány ott állt az első sorban.

A látványról a legedzettebb fülű férfiak is azt mondják, ronda volt. Főkapitány urnak hogy tetszett?

Az érzéki túltengés és akaratgyöngöcs csiráit hullatták a tudományos sugarak. E csirák halált hoznak. Pedig ölni tilos s mérgezni nem szabad. Ha nem szabad, hát hogy lehetett szabadalma ebben annak a patkánymesterségnek, mely szenved a nuditásban s fuldoklik a perverzításban? Mely negyedlekiismerettel beszél a férfinak, lelkiismeretének háromnegyedrészeivel pedig réteg a nőtől.

Hát mi az a férfi? Szemetesláda, amelybe minden rondaságot bántalom nélkül behányhatnak? És a férfira, a várfalra és erősségre minden schonnai rákenheti a mocskát?

Avagy főkapitány úr? Amit látott az művészet volt? De ekkor azt kérdezzük, van-e valami jelentősége a közerkölcsiségnek? Mert a *közerkölcs* azt jelenti ám, hogy az erkölcs közös tulajdona a férfinak; nőnek egyaránt. Mért szabad hát a férfinak olyan utálatos dolgokat látni? Mért nem szabad a nőnek is? Ha a férfi eldurvult izlésében, az nem baj? Vagy a férfinek semmisenem árt?

A főkapitány urat tesszük felelőssé, — ma, a szellős szeparék korában, — azért az undorító férfivacsoráért. Azért, mert az otrombaság és fertőzés melegágyát a közerkölcsiség licenciájával ruházta fel. Arról, hogy még élvezte is, nem tehetünk, de követeljük, hogy vigyázzon a közerkölcsiségre! Az eset úgy látszik annyira élvezetes volt a főkapitány urra nézve, hogy megfedkezett hatósági jogainak azonnal való gyakorlásáról.

Közérdekű ítélet.

A selmecbányai lakbérleti szabályok 3. §-a szerint minden lakbér — ha csak a bérleti felek másképp nem szerződtek — negyedévenként, hónapos lakásoknál és szobáknál azonban havonként előre fizetendő és pedig a *felmondásra megállapított határidőn belül*.

A 4. §. szerint a felmondás mind a bérbeadó, mind a bérlő részéről az évnegyed 8. napjáig teljesítendő, kivéve a hónapos lakásokat és

szobákat, valamint a 800 koronán felül bérbeadott lakásokat, továbbá boltokat, áruraktárakat, stb.

A hónapos lakásoknál és szobáknál a felmondási határidő a hó elejétől számítandó 3 nap, a fentiek szerinti helyiségek-nél pedig 24 nap.

A 13. §. szerint ha a lakbér nem lesz megfizetve a megállapított fizetési határidőn belül — a háztulajdonosnak a *házbér teljes lefizetéseig joga van ezen határidőn túl is felmondani, sőt ha a lakbér a folyó negyedév utolsó napjáig sem lesz kifizetve, akkor a bérlet a negyedév végével még azon helyiségekre nézve is felmondás nélkül lejárt-nak tekintendő, melyekre nézve negyed évnél hosszabb felmondás van kikötve és a bérlő a tulajdonos kívánságára azonnal kiköltözni tartozik még azon esetben is, ha a kiköltözés február 1-ével kezdődő évnegyedre is esnék.*

Egy selmeci háziur bérbeadott egy utcai boltot, a bérlővel azonban írásbeli szerződést nem kötöttek, sem szóval a szabályrendelettel eltérőleg meg nem állapodtak, ennek folytán a kölcsönös jogok és kötelezettségek tekintetében a szabályrendelet intézkedései voltak irányadók.

A háziur és bérlő azonban egyforma rossz hibában, a szórakozottságban szenvedtek. Bérlő a kezdetben pontosan teljesített bérfizetéseket elhanyagolta, s utóbb már a negyedév elején fizetendő bért a negyedév végén fizette. A háziur szokásból mindig savanyu képet vágott és haragudott, de az elkésett fizetések ellen megfelelő módon mégsem tiltakozott, sőt időnként annyiszor feltett felmondási szándékáról is megfedkezett.

Ennek a nagymérvű szórakozottságnak azután felette kellemetlen következményei lettek.

Egy szép napon jobb bérlő kínálkozott; a háziurnak csak akkor jutott eszébe, hogy a felmondásról megfedkezett. Leleményes ember lévén, rátalált azonnal a 13. §-ra és bizva az írott betű szentségében, különösen az imponáló §-ban, megkötötte az üzletet az új bérlővel a folyó negyedév végére és most már a késedelmes fizetés alapján régi bérlőjének is felmondott a szokásos határidőn túli időben. A bérlő azonban a felmondást a közölt időre nem fogadta el. Természetesen perre került a sor.

A selmecbányai kir. járásbiróság a hátralékos bér iránt indított perben 1907. Sp. 213/2 szám alatt így ítelt:

Felperes keresetével elutasítatik és köteles alperesnek 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett 10 kor. perköltséget megfizetni.

Az indokolása az ítéletnek ez: Felperes keresetét indított alperes ellen hátralékos boltbér címén 65 kor. tőke és ennek kamatai, valamint a perköltség iránt.

Alperes bérlő időelöttiség okából kérte a kereset elutasítását és felperesnek a perköltségben való marasztalását, mert — agymond — a bérfizetés ideje szerződésileg megállapítva nem volt, már pedig ő a negyed évi béreket *felperes beleegyezésével* ez ideig utólagosan fizette és *utóbb* ily értelmű megállapodás is létesült közöttük.

Felperes kifejezett beismerése folytán nem vitás e perben az, hogy felek a bér-

leti szerződés alkalmával a bérfizetés idejét *szerződésileg meg nem állapították*, de nem vitás az sem, hogy alperes a negyedévi béreket *utóbb* mindig utólagosan, a bérleti negyedévek lejártakor fizette meg felperesnek, ki ezen fizetéseket kifogás és jogfentartás nélkül fogadta el, miként ez felperesnek csatolt könyvecskéjéből látható és valódiaknak elismert feljegyzései is igazolják.

Mínt hogy pedig peresfelek ezen ténykedése közvetett és egyező akaratkijelentése, tehát szerződést képez az utólagosan esz-közlendő bérfizetésekre nézve és felperes nem is állította, hogy ezzel ellenkező megállapodás közöttük *később* létrejött volna.

Mínt hogy továbbá felperes az által, hogy az alperes utólagos fizetéseit mindannyiszor jogfentartás nélkül elfogadta, az itteni lakbérleti szabályok 3. §-ban irt s különben is csak más megállapodás hiányában érvényesíthető azon jogáról, hogy a bérfizetést előre követelhesse, lemondottnak tekintendő.

Míndezen okokból a kereset, mint idő előtti, felperes saját beismerése alapján és az alperes által az utólagos fizetésre vonatkozó kifejezett megállapodás célbavett bizonyításának mellőzésével elutasítandó volt.

A hátralékos bér iránt indított keresetnek ily módon való eldölte folytán az elkésett fizetés alapján a felmondási határidő lejártá után eszközölt felmondás érvényesítése végett indított kereset is befagyott, mert ha a bérfizetés nem elkésett, akkor nem illetheti meg a jog a határidőntúli felmondásra a háziurat.

A hivatkozott ítélet ellen ugyan jogorvoslat lett beadva, de nincs kizárva, hogy a törvényszék ugyanerre az álláspontra fog helyezkedni; egyrészt ezért, másrészt azért, mert a mi járásbiróságunknál a hasonló természetű pereket ugyanaz a bíró intézi el, aki tapasztalás szerint mindig következetes, az ítélet a mi háziurunkra és bérlőnkre nézve elvi jelentőségű.

Az ítélet lényege röviden az, hogy ha a bérbeadó az elkésett bérfizetéseket tiltakozás és jogfentartás nélkül fogadja el a bérlőtől, ez esetben hallgatólagos meg-egyezés jön létre felek között arra nézve, hogy a fizetés elkésve esetleg utólagosan is teljesíthető s ilyenkor nincs joga a bérbeadónak arra, hogy a késedelmes fizetés alapján a felmondási határidőn túl is, esetleg a negyedév végén felmondhasson bérlőjének úgy, hogy az a rákövetkező negyedév elején kiköltözni tartozzék.

Késedelmes fizetések esetén tehát bérbeadónak kifejezetten ki kell jelentenie szóval vagy írásban, hogy a fizetési határidőre és felmondásra vonatkozó jogait fentartja a bérlővel szemben.

A bizonyíthatás érdekében legajánlatosabb ezt másolt írásban, vagy tanuk előtt kijelentenie.

Az ítéletben még egy más elvi jogi álláspont is van s ez az, hogy *boltbér* tartozásért a nő férjével kötelezettnek nem vélelmezhető, ha erre nézve szó, vagy írásbeli szerződés nem létesült.

H I R E K.

Főigazgatói jubileum.

A besztercebányai tankerülethez tartozó tizenhat intézet tanári kara a besztercebányai kir. katolikus főgimnázium rajztermében nagy lelkesedéssel ünnepelte folyó hó 8-án *Jurkovich* Emil tankerületi főigazgató tanárkodásának huszonötödik évfordulóját. Az ünnepen megjelentek: *Beniczky* Kálmán losonci, *Szepessy* Géza rozsnyói, *Jáskovich* Ferenc balassagyarmati, *Faith* Miklós körnöcbányai, *Fischer* József iglói, *Kalmár* Elek löcsei, *Walther* Béla löcsei, *Karácsonyi* Zsigmond késmárki, *Sárffy* Ignác rózsahegy, *Örvény* Iván trsztenai főgimnáziumi igazgatók és *Redlich* Károly tanár a podolini főgimnáziumi igazgató képviselőjében, valamint minden intézetből öt-hat tanár. Selmecebányáról *Rauchbauer* József dr. gimnáziumi igazgató vezetésével *Alliquander* Lajos és *Szártórisz* Ferenc gimnáziumi tanárok vettek részt az ünnepélyen. A liceum tanári kara levélben üdvözölte a jubiléumot.

Az ünnepelt *Acsay* István dr. Besztercebányai igazgató diszgyűléssel nyitotta meg. A küldöttség élén megjelent főigazgatót az állami intézetek tanári karának nevében *Beniczky* Kálmán losonci igazgató üdvözölte, hangoztatva a jubiléum huszonöt éves tanári pályáján szerzett érdemeit. Utána az autonóm intézetek tanári karának nevében *Fischer* József, az iglói ág. evang. főgimnázium igazgatója méltatta *Jurkovich* főigazgató érdemeit. A két beszédre válaszolva a jubiléum, meghatva mondott köszönetet. Bizalommal tekint ugyan a többi közt, az ünneplők soraira, mert a megjelentek és küldők a nemzeti közoktatás nehéz munkájában mindig kivették részüket. Bizik minden intézet igazgatójában és minden egyes tanárban, hogy e szellemet továbbra is ápolni fogják. Az ünnepség után a Rákszállóban százhusz terítékű bankett volt, amelyen *Osztrólczy* Miklós dr. főispán, majd *Csesznák* Gyula polgármester, *Petrogalli* Oszkár orsz. képviselő és mások köszöntötték fel az ünnepelt főigazgatót.

A megjelent igazgatók még *Dunay* Ferenc kir. tanácsos ny. főigazgatónál is tisztelegtek, hogy elbucszanak volt, szaretett pályatársuktól.

— **A diszpolgári oklevelek átadása.** Folyó hó 13-án adják át a város új diszpolgárainak a megválasztásukról szóló oklevelet. A küldöttség 22-én indul Budapestre. Kívánatos volna, hogy minél többen jelentkezzenek a küldöttség jagszájára.

— **Küldöttség** járt a múlt héten a kath. nagygyűlésre a megyei érdekekben Budapestre *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A küldöttségben *Bárdossy* Antal bányatanácsos, *Fodor* László dr. főbányatanácsos, a főiskola prorektora, *Podhragyay* Pál prépost-plébanos, *Rauchbauer* József dr. gimnáziumi igazgató, *Schwartz* Ottó dr. főbányatanácsos, főiskolai tanár és *Vojtás* Mátyás gimnáziumi tanár vettek részt.

— **Kitüntetés.** A király *Böckh* János miniszteri tanácsosnak, a magyar földtani intézet igazgatójának és törvényes utódainak, a közszolgálat és a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet »Nagysuri« előnévvel díjmentesen adományozta. A kitüntetett *Böckh* Hugó dr. bányatanácsos, a főiskola geologia tanszéke professzorának édesatyja. Kiváló, európai hírű tudós. Mint ilyen a budapesti földtani intézet igazgatója, elévülhetetlen érdemeket szerzett az intézett felvirágoztatásában.

— **Halálozás.** Mély részvétet keltett mindenfelé a gyászos hír, hogy *Kubányi* József gyógyszerész, városi törvényhatósági bizottsági tag vasárnap éjjel meghalt. Alig két hete, hogy a beteg ágyba dőlt. Tífusz gyötörte, amely megölte az erőteljes 50 éves férfit. Halála mély gyászba borította édesanyját, szerető feleségét, gyermekeit, barátait és tisztelőit. Temetése f. hó 14-én volt óriási részvét mellett. Megjelentek a temetésén a városi thatósági bizottsági tagok *Horváth* Kálmán polgármester vezetésével, az orvos egyesület, valamint a gyógyszerész egyesület tagjai teljes számban és sok csak ember, akik mindannyian tisztelték a csak nemrég városunkba költözött derék, szimpatikus férfiut.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter az ipolysági törvényszék területére vizsgálóbírónak *Oravecz* Béla kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Az erdösi emléktáblára** újabban adakoztak: Zsámbor Pál 1 kor., Puskás József 4 kor., a főiskolai ifjuság újabban gyűjtőiben 9 kor. 70 f. Ezen adományokkal a gyűjtés eredménye 903 kor. 02 f.

— **Három jelentés.** A Honti Lapok jelenti: f. hó 7-én küldöttség járt a kereskedelemügyi miniszteriumban a Vác—ipolysági vasut ügyében. A küldöttségben *Czobor* László és *Idánka* Oszkár országgyűlési képviselők is résztvettek. A miniszter határozott formában kijelentette, hogy a vasutra vonatkozó törvényjavaslatot rövid időn belül az országgyűlés elé terjeszti.

A Korponai Közlöny jelenti, hogy *Hollady* Nándor Korpona polgármestere f. hó 6-án a vasuti iparvágány ügyében a kereskedelemügyi miniszternél járt, amely alkalommal az ügy végleges és kedvező elintéztét nyert.

Mi, a Selmecei Ujság pedig jelentjük, hogy Selmece városa élén kitűnő polgármesterével és haladni óhajtó polgárságával nemhogy szélesvágányu vasutat, de a vasuti menetrendben az általunk kért két új vasut beállítását sem tudta keresztül vinni. Mert nem tettekkel haladunk, uraim hanem beszélünk, kapacitáljuk és főleg szembe dicsérjük egymást.

— **Rákóczi szobor leleplezés Zólyomban.** A napokban kaptuk a meghívót arra a gyönyörű ünnepélyre, amely június 2-án fog Zólyomban lezajlani. A

Magyar Szent Korona alá tartozó Mozdonyvezetők Országos Szövetsége dícső II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelem emlékére szobrot állít Zólyom városában. A szobor leleplezésére a zólyomvármegyei községeket a szomszédos városokat és járásokat hívták meg. Ugy tudjuk, hogy városunkból is nagyon sokan átmennek az ünnepélyre. Küldöttségileg képviselteti magát a város, a főiskolai ifjuság és mi, a Selmecei Ujság. A meghívóról s az ünnepély sorrendjéről jövő számunkban emlékezünk meg.

— **Eljegyzés.** Mendl Géza bélabányai kereskedő a múlt héten jegyezte el Priekopán *Glück* Józstát.

— **Előzetes tanácskozás** volt vasárnap az d. e. Erdösi emléktábla leleplezéséről. A tanácskozás azért vált szükségessé, mert utólag tudomására jutott a rendezőbizottságnak, hogy a leleplezésre kitűzött határnap június második alkalmatlan a leleplezés napjául, mert ugyane napon lesz Zólyomban a Rákóczi szobor leleplezése s erre az ünnepélyre már sokan eligérkeztek a városból s a vidékről is. Miután az ünnepélyt a nagybizottság országosnak mondotta ki, az előreláthatólag nagy vendégsereg elszállásolása is sok gonddal jár. Ugy a terminus újabb megállapítása, mint a vendégek elszállásolásának megbeszélése csütörtökön lesz a városháza közgyűlési termében d. u. 5 óakor.

— **Jönnek a színészek.** Még pedig nem mint nemrégiben. irtuk június 1-én, hanem már e héten. — Hogy mi az oka annak, hogy *Mezey* Kálmán színigazgató oly nagyon siet hozzánk s be sem várja az ősz, nem tudjuk. Ugy értesültünk, hogy a polgármester jöllehet megadta az előadásoknak május 18-án való megkezdésére az engedélyt, figyelmeztette rá, hogy a subvenciót nem kapja meg a társulat. *Mezey* mégis úgy határozott, hogy eljön Salgótarjából. Ugy látszik nálunk nagyon jó dolguk van a színészeknek.

— **Uj járásba osztott községek.** A belügyminiszter Hont vármegye törvényhatóságának azon határozatát, amelyben kimondotta, hogy az eddig a *Korponai* járáshoz tartozó Lissó, Alsó és Felsőpék községeket onnét az *ipolysági* járáshoz átcsatolja: jóváhagyta. Ezen változás f. évi június hó 1-ével lép életbe.

— **Stubnya fürdő eladása.** Körnöcbánya sz. kir. város a tulajdonát képező Turócvármegye területén fekvő Stubnya fürdőre vevőt keres, s azt örök áron és tulajdonjoggal el akarja adni. Ajánlatok a körnöcbányai polgármesternél folyó évi július hó végéig adandók be. A fürdő becsértéke 600.000 korona.

— **Közgyűlés.** A József kir. herceg szanatórium egyesület selmecebányai bizottsága folyó évi május hó 26-án délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében tartja évi rendes közgyűlését.

— **»A Beszterce-Selmecebányai Társsaskör«**, melynek Budapesten van a székhelye, folyó hó 4-én tartott választmányi ülésén, — mint lapunknak írják — *Hiadlovsky* Valér joghallgatót pánszláv magartartása miatt tagjai köréből kizárta.

— **Megnyitás.** A selmecebányai polgári lövészegylet pünkösdi hétfőjén nyílik meg. Erre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **A mezőgazdák védjegyei.** A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben kimondja, hogy »a törvény nem csupán az iparost, hanem a kereskedőt és a termelőt is egyaránt oldalmában kívánja részesíteni.« A miniszter egyúttal elrendeli, hogy a mezőgazdasági vállalatok védjegyei iparigazolvány hiányában is bejegyzendők.

— **Az erdőségi emléktábla** leleplezését rendező nagybizottság f. hó 16-án, esütörtökön d. u. 5 órakor ülést tart, melyre a bizottság tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

IFJUSÁG.

Közgyűlés.

Régen, talán évtizedek óta nem határozott a főiskola ifjúsága oly fontos ügyekben mint a május 10-iki közgyűlésen.

Különösen 2 pont érdemel említést. Az egyik az, hogy óriási lelkesedéssel karolta fel az ifjuság a Sorompó ügyét. Egyhangulag határozták el, hogy a kör belép a Sorompó ligába, külön egyesületet ugyan nem alkot, hanem felhívja a kör tagjait a kolozsvári Sorompó ligába való belépésre. Az íveket már e hét folyamán kibocsájtják aláírás végett.

A másik pont a mely még ennél is sokkal fontosabb volt, a Köri Otthon ügye végre teljesen eldőlt. A közgyűlésen jelenlevők egyhangulag határozták el, hogy özv. Mihalik-né tulajdonát képező házat s telket, az u. n. Petőfi kertet veszik meg e célra. Az adásvételi szerződéssel még e hét folyamán elkészülnek s a »Házalap kezelő bizottság« betérjeszti a főiskolai tanácsnak megerősítés végett. A pénzügyi ügyet valószínűleg a Népbank fogja lebonyolítani. Régóta tervezték, régóta tanácskoztak már ez ügyben, de hiányzott hozzá a mi az ilyen vállalatokhoz szükséges a — pénz. És éppen ezért érdemel dicséretet az ifjuság, hogy mindenkítől magára hagyatva, csupán a város s egy pár pénzintézet segítségével támaszkodva szerzett Otthont magának, melybe valószínűleg már októberben beköltözhetik.

Evvel is megmutatta mennyivel különb más főiskolák ifjúságánál.

HIRDETÉSEK.

**Papírt, írószereket, rajz-
eszközöket vásároljunk!**

Grohmann Gyula
kereskedésében
Selmecbányán.

**Legkényelmesebb és legelőkelőbb
SZÁLLODA**

Selmecbányán a Hungária

tulajdonosa: **Schwarz József**

570/1907. tkvszám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecbányai kir. járásbíró mint tlkvi. hatóság közhírré teszi hogy a selmeci népbanknak Sznitka István és neje sz. Susovicza Mária elleni végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék terület-köréhez tartozó selmecbányai kir. járásbíró területén Felsőrona, Selmec és Bélabánya város külutcajában fekvő a selmecbányai 1238. sz. tlkvb. 2800 hrsz. alatt felvett s B. 9—10. t. a. Sznitka István és neje sz. Susovicza Mária nevére irt 91. összeirási számú házra és kertre »Oberfuchsloch« 934 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan-ság az **1907. évi június hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Felsőrona külutcajában a rendőrőrmester házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is el fog adatni.**

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan-ság kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

Selmecbánya, 1907. április 5.
11. 1—1. Liha kir. járásbíró.

507/1907. tkvszám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecbányai kir. járásbíró mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a selmeci népbank végrehajthatónak Bertan Pál és neje szül. Melis Teréz elleni végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék terület köréhez tartozó selmecbánya kir. járásbíró területén Berencsfalu községben fekvő a berencsfalvi 95 sz. tlkvb. A I. 6—7. 9—11. és 16—18. sor 523. 535. 578. 638. 671. 1551. 1790/b és 1911. hrsz. alatt felvett s B. 2. és 5. 7—8 A. alatt ifj. Bertan Pál, illetve Bertan Pál és neje szül. Melis Teréz nevére irt ingatlanokra 279 korona, — az ottani 465. sz. tlkvb. A. † i. sor 2352/b-1 hrszám alatt felvett s B. I. sz. alatt Bertan Pál nevére irt ingatlan-ságra 50 korona, — az ottani 309. sz. tlkvb. 520. hrszám alatt felvett s B. I. t. alatt Bertan Pál nevére irt ingatlan-ságra 34 korona az ottani 586. sz. tlkvb. A. † i. sor 240. hrsz. alatt felvett s Bertan Pál és neje szül. Melis Teréz nevére irt 120. sz. malomra és az átlag haszonélvezetére 320 korona, — és az ottani 183. sz. tlkvb. A. I. 3. 5 és 7 sor 1. 31 1. 1790/a és 639

hrs. szám alatt felvett ingatlan-ságokra 68 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan-ság az 1907. évi június hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Berencsfalu községben a berencsfalvi község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is el fog adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan-ság kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

Selmecbányán, 1907. évi április hó 5-én.
10. 1—1 Liha kir. járásbíró.

KÜLÖNÖS FIGYELEMBE!

A rendkívül kedvelt alacsony számok

1 számtól 300 számig.

Kizárólag a mi gyűjtődénkben kaphatók.

Ugyancsak a születési éveket

= tartalmazó számok =

1801 számtól 1900 számig.

† fenti számok rendkívül nagy

keresletnek örvendenek, ennél-

fogva kérjük mielőbbi becses

= megrendelését. =

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda

■ részvénytársaság ■

Budapest, IV., Károly-körut 20.

= Telefon szám 88-16 =

Az I. oszt. sorsjegyek árai:

1/8 sorsjegy K 1.50 || 1/2 sorsjegy K 6

1/4 " " 3— || 1/1 " " 12

Postai szétküldés utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után.

Hasznos Kiadás

Hirdetések!

Hirdetések!

a Selmeci Ujság

részére, mely az 18000 lakossal bíró Selmecbányán jelenik meg a lap kiadótulajdonosa címére küldendők:

NADOSY FERENC ZÓLYOM.

!! ELADÓ !! GYÓGYTÁR.

Egy jó hírnévnek örvendő, régi reáljogu gyógytár, világhírű fürdőben levő fiókgyógytárral, emelkedő forgalommal, vasuti fővonalonteljesen modern kényelemmel épített emeletes házzal, esetleg a gyógytár ház nélkül is felvidéki városban betegség

■ ■ okából eladó. ■ ■
Ajánlatok dr. Pósch József ügyvéd címére Rozsnyó, (Gömörmegye) intézendők. ■ ■

A SELMECI UJSÁG

egyedülálló számai

Özv. Till Dénesné

Dohány és szivar tözsdéjében kaphatók.

Uj találmány Tyukszemirtó.

Sztán János vasuti kocsi-rendező tyukszemirtót talált fel, mely őt magát sok évi szenvedéstől szabadította meg. Számosan tettek már próbát vele s nagyon sok barátja halás neki, amiért e szerrel kigyógyította.

A zsiradékkal naponta 2-szer kell bekenni a tyukszemet, vagy megkeményedett bőrt s azt 4 nap alatt gyökeresen kiirtja.

Egy kis doboz ára 60 fillér. ➡

Megrendelhető, illetve kapható a feltalálónál:

Sztán Jánosnál Zólyom.

23

Nádosity Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomtatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

TELEFON 11.

MODERN GÉPEKSEL,

□ nagymennyiségű □
□ BETŰANYAGGAL □

◦ felszerelt motorerőre berendezett ◦

KÖNYVNYOMDÁM

minden e szakmába vágó munkát

≡ gyorsan s pontosan szállit. ≡

▽△▽

Vállalatom a kor színvonalán áll s a felvidék egyik elsőrangú könyv és

≡ műnyomó intézete. ≡

△▽△

Munkáim izléses, pedáns kivitelére

≡ nagy gondot fordítok ≡

Terjesszük mindenütt a SELMECI UJSÁGOT!

774

VILÁGOSSÁG!

Runge hordozható, gázt önmaguk által előállító lámpái a legjobb és legtisztább

izzófényt árasztják. A szükséges gázt minden lámpa folyékony égőanyagból önmaga juttatja az égőhöz és főlséges világítást szolgáltat.

Lyra izzóégővel kor. 24.50
Fa likar széles égővel „ 6.—
Viharégő „ 10.—

Viszonteladók kerestetnek!!

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Louis Runge, Berlin 12. O. Landbergerstrasse 9.

Raktár: Berger Ede kereskedőnél Zólyom

